

Doc. dr. David Bizjak,
Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije

PREDSTAVITEV INTERAKTIVNE DELAVNICE

Kot raziskovalec in predavatelj na področju sociolingvistike evropskih jezikov predlagam enourno interaktivno delavnico z dijaki višjih letnikov gimnazije na temo *Lingua franca*. Delavnica temelji na dialogu med dijaki in predavateljem, usmerjenem v poglobitev jezikoslovnega načina razmišljanja mladih preko soočenja s fenomenom *lingue france* skozi stoletja in v moderni dobi.

V začetni fazi delavnice se dijaki na osnovi predavateljevih uvajalnih vprašanj seznanijo z obravnavanim terminom, v nadaljevanju pa po njegovih navodilih samostojno ali v dvojicah s pomočjo interneta raziskujejo primere posameznih evropskih jezikov, ki so v različnih zgodovinskih obdobjih igrali vlogo *lingue france*, ugotoviti pa morajo tudi razloge, zaradi katerih določen jezik v nekem obdobju prevzame funkcijo univerzalnega koda za mednarodno oz. medkulturno komunikacijo na vseh sporazumevalnih ravneh, v vseh jezikovnih registrih in domenah vsakdanjega življenja.

Po ogledu kratkega video filma povezanega s tematiko sledi kratka diskusija o tem, kako in v kolikšni meri *lingua franca* vpliva na razvoj identitete posamezne govorce/posameznega govorca kakor tudi na oblikovanje kolektivne identitete oz. kulturne zavesti v globalnem smislu.

Na koncu delavnice kot predavatelj povežem pojem *lingue france* s pojmom umetnih conskih/mednarodnih pomožnih jezikov.

Delavnica je sicer izrazito pragmatično usmerjena, istočasno pa stimulira dijake k dojetju jezika/ov s širšega zornega kota.

LAŽNE NOVICE IN TEORIJE ZAROTE? OPOLNOMOČIMO (SE ZA) ZNANOST! (oooZnanost!)

Doc. dr. David Bizjak, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper;

Interaktivna delavnica *Lingua franca* z dijaki 4. letnika Srednje ekonomske in trgovske šole ŠC Nova Gorica;

Datum: 22. 4. 2026;

Ura: 12.40-14.15

LAŽNE NOVICE IN TEORJE ZAROTE? OPOLNOMOČIMO (SE ZA) ZNANOST! (oooZnanost!)

1.faza:

KRATKA RAZISKAVA NA OSNOVI SPODNJIH VPRAŠANJ:

(dijaki si lahko pri iskanju podatkov in pojasnil pomagajo z razpoložljivimi elektronskimi napravami)

- Kaj pomeni termin *lingua franca*?
- Od kod ta termin izvira?
- Kakšna je njegova pogostnost v sodobni literaturi?
- V katerih tipih besedil in v katerih domenah / V kakšnih komunikacijskih situacijah se pojavlja?
- Kateri drugi izrazi ga v vsakdanji komunikaciji nadomeščajo?
- Imenujte nekaj jezikov, ki so igrali vlogo *lingue france* v preteklosti in tiste/ga, ki ima/jo to funkcijo v današnjem svetu?
- Kateri dejavniki vplivajo na to, da se določenemu jeziku poveča prestiž in se razširi med govorkami/ci različnih maternih jezikov ter postane prepoznaven in/ali uporaben na prostranem ozemlju? Zakaj nekateri jeziki prestiž dosežejo, drugi pa ne?
- Kolikšen pomen pri ustvarjanju *lingue france* lahko pripišemo diaspori določene etnije na drugih koncih sveta ali celine?
- Ali po vašem mnenju uporaba določenega jezika vpliva na govorčevo/kino počutje ali ne?
- Se govorkino/čevo obnašanje spreminja glede na to, kateri jezik uporablja?

2.faza:

VPRAŠALNIK O RAZLIČNIH PRIMERIH *LINGUE FRANCE*:

(dijaki iščejo odgovore v dvojicah, lahko s pomočjo elektronskih pripomočkov)

1. Kdo je avtor knjige *English as a Global Language*?

- a) britanski jezikoslovec David Crystal
- b) avstralski jezikoslovec Christopher Moseley
- c) italijanski jezikoslovec Silvano Belloni

2. Kateri jezik predstavlja današnjo *linguo franco* v medsebojnem sporazumevanju med lokalnim prebivalstvom obmorskih predelov slovenske in hrvaške Istre?

- a) standardna italijanščina
- b) slovensko-hrvaški jezikovni hibrid
- c) istrobeneščina

3. Kako se imenuje jezik, v katerem poteka mednarodna komunikacija med gluhi in naglušni v svetovnem merilu?

- a) esperanto
- b) britanski znakovni jezik
- c) mednarodni znakovni jezik

4. Urdujščina je povezovalni jezik:

- a) v osrednji Afriki
- b) na območju med Pakistanom in Indijo
- c) na otočju Francoske Polinezije

5. Prevladujoči jezik znanosti, religije in učenosti v Zahodni Evropi je bila skozi celoten srednji vek:

- a) grščina
- b) latinščina
- c) nemščina

6. *Lingua franca* med prebivalstvom vzhodnoevropskih držav v drugi polovici 20. stoletja je bila:

- a) ruščina
- b) poljščina
- c) angleščina

7. Kateri je bil prevladujoči sporazumevalni/povezovalni jezik znotraj avstro-ogrske monarhije? oz. Katera sta bila prevladujoča sporazumevalna/povezovalna jezika znotraj avstro-ogrske monarhije?

- a) madžarščina
- b) nemščina
- c) nemščina in madžarščina

8. Se slovenščina v institucijah Evropske unije v Bruslju, Luksemburgu in Strasbourgu uporablja v funkciji operativnega jezika?

- a) ne
- b) da
- c) delno

9. Na ozemlju nekdanje Socialistične Federativne Republike Jugoslavije je igrala vlogo *lingue francae*:

- a) slovenščina
- b) medslovanščina

c) srbohrvaščina

10. V sosednji italijanski deželi Furlaniji – Julijski krajini, za katero je značilna večjezičnost, predstavlja jezik prestiža:

a) italijanščina

b) furlanščina

c) slovenščina

11. Največji romski »geto« v Evropi predstavlja/jo:

a) predmestje bolgarskega mesta Plovdiv

b) najrevnejše četrti Istanbula

c) romunska prestolnica Bukarešta

12. Španščino lahko v današnjem času obravnavamo kot *linguo franco*:

a) zahodnih delov Sredozemlja

b) pretežno Južne in Srednje, delno pa tudi Severne Amerike

c) Zahodne Evrope in magrebskih držav v Severni Afriki